

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

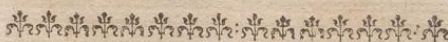
Punct. I. De specie subicibili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

*differentibus specie in eo quod quid ab speciebus, & indiuiduis, & sensus illius est, quod prædicatur de pluribus differenti-
bus secundum prædicatum specificum, differunt autem se-
cundum prædicatum specificum Petrus, & Brunus hic
equus, sicut homo, & equus.*

- 14 Obiicit: genus ut genus prædicatur de pluribus dif-
ferentibus specie: sed quando animal v.g. prædicatur im-
mediatè de Petro, & Ioanne, non prædicatur de pluribus
differentibus specie: ergo non prædicatur ut genus. Eadem
ratione posset inferre, non prædicari ut genus, quando præ-
dicatur de specie hominis, seu de homine secundum con-
ceptum communem. Respondeo genus non solum esse præ-
dicabile de pluribus differentiibus specie, sed etiam de plu-
ribus inter se tantum numero differentiibus, & specie ab
aliis. Quando autem prædicatur de Petro, & Ioanne, non
prædicatur ut actu genus, sed tanquam natura quæ ante-
cedenter ad prædicationem erat genus formaliter apprehen-
sa simul cum aliis instar vnus communis pluribus spe-
cie differentiibus.

- 15 Inquiri solet an eodem respectu, quo genus respicit
speciem, respiciat indiuidua in illis contenta, cui quæstioni
respondeo eodem respectu, quo attingit species attingere
indiuidua cuiuscumque speciei, ut confusè, & instar vnus
significata in specie propria, non tamen indiuidua ut inter
se distincta, quia diuersus actus est, quo comparatur ani-
mal ad hominem sub hoc conceptu confuso hominis, ab
actu quo comparatur ad Petrum, & Ioannem, & reliqua
indiuidua ut inter se distincta.

CONTROVERSIA V.

De specie, & indiuiduo.

RIPLICITER sumi solet species: primò
improprie pro quacumque eleganti & pul-
chra forma, quo sensu dicitur præstantem
speciem dignam esse imperio. Secundò su-
mitur pro specie Logica, quæ est correlatiua gene-
ri. Tertiò pro specie Logica, quæ ad indiuidua re-
fertur. Has tres acceptiones adducit Porphyrius;
qui de specie secundo, & tertio modo sumptà agit
capite de specie, cui annexit disputationem de in-
diuiduo, quia indiuiduum correlatiuum est generi
& speciei. Nos ergo de specie vtroque modo sum-
ptà, & indiuiduo cum Porphyrio Controuersiam
hanc instituimus.

PUNCTVM PRIMVM.

De specie subiicibili.

- 1 Species subiicibilis definitur à Porphyrio duplici defi-
nitione. Vna est, quæ subiicitur generi; alia quæ ab
assignato genere collocatur. Pro explicatione harum
definitionum, noto speciem aliam esse infimam, seu
atomam, aliam mediam, seu subalternam. Species in-
fimæ dicuntur homo, & equus, & alie huiusmodi, quæ
non in alias naturas, sed tantum immediatè in indiuidua
possunt diuidi. Species subalternæ seu mediæ sunt illæ, quæ
respectu inferiorum genera appellantur, respectu su-
periorum species dicuntur. Adde genus immediatum
supremum posse dici speciem supremam, quia supremum
est omnium, quæ species dici possunt in ordine ad aliud
prædicatum superius, supremum enim genus, quod illo
est vniuersalius, in ordine ad nullum prædicatum species
potest nuncupari. Ex his, quæ diximus de generibus su-
premo, medio, & infimo omnia videlicet eadem defini-
tione definiri, & tantum numero differre, idem inferen-
dum est de specie subiicibili.
- 2 Primò contra has definitiones solet obiici vitiosum
circulum in illis committi, quia definitur genus per spe-
ciem, & species per genus, ac proinde idem per idem,
quia si definitio speciei est, quæ subiicitur generi, & genus
definitur, quod prædicatur de pluribus differentiibus spe-

cie, idem erit dicere, species est, quæ subiicitur ge-
neri, ac dicere, species est, quæ subiicitur illi, quod
prædicatur de pluribus differentiibus specie, & per spe-
ciem species definitur. Communis solutio est genus de-
finiri per speciem, & speciem per genus, nihilominus in
definitione speciei non poni genus ut cognitum per spe-
ciem, sed ut cognitum aliunde; saltem cognitione confu-
sà, quæ comparari potest sine ordine ad speciem. Hac ra-
tione circulus non committetur, neque definitur idem
per idem, nam si definiatur, species est, quæ subiicitur ge-
neri, si rursus petas explicationem huius vocis generi positæ
in definitione, non tibi per speciem, sed ex alio capite
reddetur.

Facilius res componetur si genus definiatur, quod præ-
dicatur de pluribus per modum partis materialis, quæ posita
definitione absque timore vitiosi circuli constare pote-
runt definitiones adductæ de specie subiicibili. Adhuc
tamen stando definitioni à Porphyrio traditæ negari
potest genus definiri per ordinem ad speciem, quia ut
dicebam supra, genus non definitur per hoc, quod est
prædicari de pluribus speciebus, sed pluribus differenti-
bus secundum prædicatum specificum, quod est dicere de
pluribus notabiliter differentiibus siue illa species sint, siue
indiuidua.

Secundò contra has definitiones obiicitur, vtramque
competere indiuiduo de quo genus prædicatur, & quod
generi subiicitur. Responderi Ariaga disp. 7. sect. 2. indi-
uiduis non competere subiicibilitatem immediatam res-
pectu generis, quam importat definitio, neque de illis
genus immediatè prædicari, ac proinde speciem tantum
hac definitione comprehendere. Solutio hæc impugnanda
est ex dictis Controuers. 4. vbi probaui æquè immediatè
posse genus prædicari de indiuiduis, & de specie. Sed
est indiuidua mediatè tantum generi subiiciantur, differ-
entia hæc sufficiens non est, ut distinguat speciem sub-
iicibilem ad indiuiduo, quod sic probo. Hæ prædicationes
homo est animal, & homo est corpus æquè primò perti-
nent ad primum prædicabile, licet animal immediatè, &
corpus mediatè de homine prædicentur, si verum est ani-
mal mediatè prædicari de indiuiduis: ergo in definitione
generis prædicabilitas abstrahit à potentia prædicandi
proximè, vel remotè, quia huiusmodi differentia per acci-
dens se habent respectu generis, quod tantum dicit esse
prædicabile de pluribus per modum partis materialis siue
prædicatione proxima, siue remota.

Melius responderi Hurtadus disp. 5. sect. 1. speciem &
indiuiduum in ratione subiicibilium tantum differre acci-
dentaliter, quia vtrique generi tanquam parti mate-
riali subiicitur, & hæc differentiam explicandam esse per
particulam soli additam in definitione speciei, quæ erit
species est quæ subiicitur soli generi. Modus iste dicendi non
tuetur definitionem alteram, videlicet de qua genus in quid
prædicatur, cui illa particula soli non debet addi, quapro-
pter melius existimo responderi subiicibilitatem speciei,
& indiuidui non distingui ratione termini, quia vtraque
respicit genus, differre tamen ratione fundamenti, quia
subiicibilitas indiuidui fundatur in natura physice, & in-
tentionaliter vnà & subiicibilitas speciei fundatur in na-
tura intentionaliter vnà, & multiplici physice, & reali-
ter: secundum hanc doctrinam species subiicibilis defi-
nienda est natura in se multiplex, & intentionaliter vnà,
quæ generi subiicitur. Ex eodem capite ad speciem coarctanda
est altera definitio de qua genus in quid prædicatur, quæ sic
proferenda est natura in se multiplex, & intentionaliter vnà
de qua genus in quid prædicatur. Neque definitiones istæ à
Porphyrianis discrepant, quia naturam intentionaliter
vnam, & physice multiplicem, quam nos in defini-
tionibus expressimus, Porphyrius in illo relatiuo in-
uoluit de qua genus, &c. & quæ subiicitur, &c. neque cri-
men fuit in Porphyrio illam non explicasse, quia Porphy-
rius non intendebat explicare naturam speciei secundum
se, sed speciei ut respicientis genus, & ita tantum
curauit de exprimenda differentia, ex vi cuius respicit
genus supposita naturâ speciei aliunde notâ, vel cognos-
cendâ, & ita definiuit, quæ subiicitur generi, seu de qua ge-
nus prædicatur, hoc est, species generi subiicibili, & species de
qua genus prædicari potest, adductâ ipsâ specie in definitio-
ne, sicuti cum nos intendentes explicare veritatem
propositionis propositionem veram definimus propo-
sitionem ex vi cuius dicitur res sicuti est, in qua definitione
propositio

propositionem apponimus intendentes veram propositionem definiri.

6 Dices nunquam Porphyrium speciem secundum se quatenus abstrahit à multiplici, & predicabili definisse, quod mea parum refert: sic ego speciem infimam metaphysicè sumptam quatenus abstrahit à subiicibili & predicabili definio, natura essentialiter completa intentionaliter indiuisa, & physice diuisa in plura indiuidua non notabiliter differentia. Per illam particulam non notabiliter differentia, excludo indiuidua specie differentia, quin utar verbo species ne nomine definiti utar in definitione, illa enim indiuidua dicuntur specie differre, quæ secundum se notabiliter differunt, ut probabo Controuers. I. de anima Punct. 8. Per illam particulam essentialiter completa excludo ab hac definitione differentiam infimam, quæ tantum dicit partem essentiae. Species secundum se abstrahens à subiicibili, & predicabili, & subalterna, & infima cum vniuersali metaphysico confunditur, & ideo forsitan Porphyrius omisit definitionem speciei secundum hanc latitudinem, quia supponebat definitionem vniuersalis, videlicet *unum in multis*.

7 Iuxta actum, quo fit species subiicibilis dicendum est fieri per simplicem comparationem, quæ insit vnus comparatur ad genus simili ratione, quæ diximus genus fieri per simplicem comparationem ad inferiora. Difficultas est an possit fieri per iudicium, seu an maneat species formaliter subiicibilis in hac prædicatione *homo est animal*. Vnum in hac definitione certum est, amissa vnitate speciei subiicibilis destrui speciem & consequenter speciem subiicibilem, quapropter videndum est, an in hac prædicatione *homo est animal*, species maneat vna in se continens confusè indiuidua, ita ut absque vlla distinctione insit vnus simplicis entitatis appareant, quod si ita permanferit manebit species actu subiecta, & subiicibilis; si autem hanc vnitatem amittat, non manebit species, sed tantum subiecta dicetur ratione inferiorum, quæ in se continebat vt subiicibilis antecedenter ad prædicationem. An verò hanc vnitatem amittat vel non, tractauit Controuers. 3. Punct. 8. num. 4. vbi disputauit an in prædicatione naturæ vniuersalis de natura vniuersali maneat vna, & dixi per hanc prædicationem *homo est rationalis*, posse enunciari prædicatum de indiuiduis subiectis, & formaliter huic æquialere *omnis homo est rationalis*, & tunc naturam non manere vniuersalem neque vnā, & posse collectionem rationalium per modum vnus enunciari de collectione hominum, & tunc naturam retinere vnitatem, & vniuersalitatem. Eadem ratione posse collectionem animalium insit vnus entitatis indiuidua apprehensæ prædicari de collectione hominum apprehensæ insit vnus entitatis, & tunc speciem retinere vnitatem, & esse speciem subiicibilem, & actu subiectam, posse verò alio actu enunciari de indiuiduis contentis in collectione hominum indiuidua, quæ illis correspondent in collectione animalium; quæ ratione sit in hoc actu *omnis homo est animal*, & tunc speciem amittere suam vnitatem, & subiicibilitatem, quam antea habebat.

8 Inquiri solet an eodem actu comparetur species generi tanquam inferior superiori, quo comparatur genus speciei tanquam superior inferiori, Affirmat Hurtadus disp. 5. sect. 1. melius tamen negat Arriaga, disp. 7. sect. 2. Ratio est, quia per actum, quo comparatur natura generica ad speciem, natura generica apprehenditur in recto & specifica in obliquo; per actum verò, quo comparatur natura specifica ad genericam, natura specifica apprehenditur in recto, & generica in obliquo, & formalitates predicabiles, & subiicibilis de inferiori distinguuntur, sicuti distinguuntur formalitates actiui, & passiu, licet enim per eandem entitatem, seu causalitatem constituatur vnum principium agens, & alterum patiens, hæc entitas supponit in principio actiui virtutem formaliter distinctam à principio passiuo, & in passio virtutem passiuam distinctam formaliter à principio actiuo, similiter licet sit eadem enunciatio, per quam constituitur natura superior prædicatum, & inferior subiectum, hæc supponit in extremis distinctas formalitates, ex vi quarum natura superior apta est prædicari de inferiori, & inferior apta est subiici superiori.

9 Inquiri etiam potest an prædicatum specificum abstraham ab vno indiuiduo possit dici species subiicibilis. Ref-

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I.

pondeo prædicatum illud esse subiicibile generi, quia de illo potest genus prædicari, propriè tamen non dici speciem subiicibilem, quia non dicit vnitatem intentionalem multis communem, posse autem dici speciem negatiuè eà ratione quæ dixi Controu. 3. Punct. 7. naturam sic abstractam negatiuè posse dici vniuersalem.

Vltimò inquiritur, an species subiicibilis vt subiicibilis sit vniuersalis. Respondeo speciem subiicibilem includere pro materiali vnitatem intentionalem, ex vi cuius ea, quæ in se sunt plura insit vnus apprehenduntur, quæ est forma vniuersalis metaphysicæ, pro formali autem non esse vniuersalem, quia respectus naturæ vniuersalis, est respectus naturæ superioris ad inferiora, respectus autem speciei subiicibilis est respectus naturæ inferioris ad superius. Declaratur eadem ratio: species vt subiicibilis respicit superius, sed ad rationem vniuersalis impertinens est respectus ad aliud superius: ergo species subiicibilis vt subiicibilis includit respectum impertinentem se habentem ad rationem vniuersalis: ergo formaliter ex vi illius respectus non est vniuersalis. Consultò non dixi respectum subiicibilis, & inferioris opponi cum respectu predicabilis, & superioris, quia licet detur hæc oppositio in respectibus ad subiectum indiuisibiliter idem, & terminum eundem indiuisibiliter, non tamen datur respectus eiusdem subiecti in ordine ad diuersos terminos, & eadem species, quæ habet respectum subiicibilis, in ordine ad genus, habet respectum predicabilis in ordine ad inferiora.

Obiicies: Quodlibet inferius participat rationem sui superioris: sed species subiicibilis est inferior vniuersali, & species illius: ergo participat rationem vniuersalis, & est vniuersalis. Respondeo quodlibet inferius participare rationem sui superioris, non tamen formaliter quatenus est inferius & subiectum sui superioris, quia hoc quod est esse inferius supponit iam naturam participatam, non enim homo est viuens sensibile, quia est inferior animali, sed quia est viuens sensibile denominatur inferior animali, quæ denominatio cadit supra naturam superioris iam participatam, ac proinde ex vi illius non habet superioris naturam, sed iam cum illa præsupponitur præcisè quatenus homo, & non quatenus inferior animali. Sic contingit in specie, quæ intrinsecè participat rationem sui superioris, & constituitur vniuersalis per se ipsam, & postea per denominationem illi superadditam extrinsecè denominatur subiicibilis, ex vi cuius denominationis non habet vniuersalitatem, seu naturam sui superioris, sed iam cum illa præsupponitur præcisè quatenus est species. Ad argumentum in forma respondeo distinguendo maiorem. Quodlibet inferius participat rationem sui superioris materialiter sumptam, concedo: formaliter vt inferius est, nego. Deinde concessa minori distinguo consequens: ergo species subiicibilis est vniuersalis: materialiter, concedo: formaliter vt subiicibilis, nego.

Instabis: species subiicibilis prædicatur de hac, & illa specie subiicibili: ergo species subiicibilis est vniuersalis. Respondeo speciem subiicibilem formaliter vt subiicibilem, seu vt respicientem genus aliquod superius de nullo prædicari, sed esse subiectum, de quo genus superius prædicatur, sed tantum sumptam materialiter, quatenus subiicet alij denominationi, ex vi cuius consideratur in ordine ad inferiora: ipsa enim formalitas subiicibilitatis potest considerari non in ordine ad illud prædicatum superius, cui subiicit speciem, sed in ordine ad aliquas species indiuiduas, in quibus reperitur in ordine ad quas potest denominationem vniuersalis subire.

PUNCTUM II.

De specie predicabili.

Species quæ secundum prædicabile constituit, formaliter vt predicabilis à Porphyrio definitur quæ prædicatur de pluribus differentibus numero in eo quod quid. Per hanc definitionem differt species formaliter vt predicabilis ab ipsa vt subiicibili, quia subiicibilis, vt subiicibilis de nullo prædicatur. Differt à differentia, proprio, & accidenti per hoc quod est prædicari in quid purè, quia differentia prædicatur in quale quid, & proprium, & accidens purè in quale. Differt etiam differentia à genere,